

Terhi Koulumies kok

Kirjallinen kysymys opettajien jaksamisesta ja työturvallisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Olemme saaneet jälleen koulun alkamisen jälkeen tänä syksynä lukea mediasta opettajien kuormittumisesta ja uupumisesta työssään. Myös esimerkiksi OAJ:n selvitykset kertovat karua kieltään siitä, että opettajat ovat hyvin uupuneita. Syitä kuormittumiselle on lukuisia: työhön kuulumattomien töiden tekemiset, levoton ilmapiiri luokassa ja erityisoppilaiden integroiminen normaaliopetukseen. Kuitenkaan tarvittavaa lisätukea ei ole tuotu luokkaan erityisoppilaiden mukana.

Opettajat nostavat esille yksittäiseksi koulutyötä häiritseväksi syyksi myös lasten älypuhelimien kasvaneen käytön. Lapset paitsi käyttävät puhelintaan paljon vapaa-aikanaan, jolloin esimerkiksi yöunet jäävät vähemmälle, mutta myös oppitunneilla. Opettajia saatetaan kuvata oppitunnilla ja heistä jaetaan halventavaa materiaalia sosiaalisen median kanavilla. Myös luokan muita oppilaita, erityisesti heitä, joita kiusataan jo muilla tavoin, kuvataan pilkkaamismielellä, ja videoita ja halventavaa materiaalia levitellään jopa satojen ihmisten nähtäville. Lisäksi puhelimen jatkuvat käyttö häiritsee oppilaiden omaa keskittymistä sekä myös muita oppilaita. Älypuhelin ja sen tuottamat jatkuvat ärsykkeet vaikuttavat heikentävästi ihmisten keskittymiskykyyn. Jopa aikuisilla on havaittu keskittymiskyvyn heikkenemistä älypuhelimien käytön takia. Lasten kehittyvien aivojen kohdalla kyseessä on vielä paljon vakavampi haitti.

Oppitunneista iso osa menee levottoman ilmapiiriin rauhoittamiseen. Tämä on turhauttavaa paitsi opettajille myös niille oppilaille, jotka haluavat keskittyä oppimiseen. He jäävät usein täysin vaille aikuisen huomiota, kun levottomat ja häiritsevästi käyttäytyvät lapset vievät kaiken aikuisen huomion. Nämä lapset joutuvat koulussa pärjäämään omillaan, sillä hyvällä käytöksellä ei valitettavasti saa huomiota.

Opettajat kohtaavat myös aiempaa enemmän väkivaltaa työssään. Tämä näkyy muun muassa kasvaneina sairauspoissaoloina viime vuosien aikana. Väkivalta on sekä fyysistä että henkistä. Opettajat joutuvat kohtaamaan potkimista, lyömistä, halventavia sanoja ja kiusaamista. Lisäksi oppilaiden vanhemmat saattavat olla yhteydessä opettajiin vapaa-ajalla. Kun kymmenien oppilaiden vanhemmat kyselevät lastensa koulutyöstä opettajan vapaa-ajalla toistuvasti, ei opettajalle jää tarvittavaa aikaa lepoon ja työstä palautumiseen.

Samanaikaisesti myös nuorten keskinäinen väkivalta on kasvanut, eikä koulukiusaamiseen pysyttyä puuttumaan kunnolla. Surullisimpina ja hälyttävimpinä esimerkkinä tästä on viime joulukuussa tapahtunut murha Helsingin Koskelassa. On hälyttävää, että lukuisat lapset ja opettajat

Kirjallinen kysymys KK 487/2021 vp

joutuvat jopa päivittäin pelkäämään väkivaltaa koulussa — paikassa, jonne heidän on saavuttava siellä kokemastaan turvattomuudesta huolimatta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo toimia kouluväkivallan kitkemiseksi,

miten opettajille turvataan riittävät oikeudet puuttua häiriökäyttäytymiseen,

miten opettajien työpaikallaan kohtaama väkivalta aiotaan poistaa ja

*miten opettajien sekä oppilaiden kohtaama häirintä ja kiusaaminen sosiaalisessa medias-
sa estetään?*

Helsingissä 14.9.2021

Terhi Koulumies kok